

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อวิชากฎหมายและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชากฎหมายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 7 สรุปผลดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติต่อวิชากฎหมาย และความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อวิชากฎหมายและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชากฎหมายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 7

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังเรียนวิชากฎหมาย (ส 071) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2530 จากโรงเรียนสังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการในเขตการศึกษา 7 ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนในจังหวัดต่าง ๆ 8 จังหวัด คือ กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย และอุตรดิตถ์ การเลือกตัวอย่างประชากรใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นหลายชั้นคอน (Multi-Stage Stratified Random Sampling โดยสุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาจากแต่ละจังหวัดในเขตการศึกษา 7 ที่เปิดสอนวิชากฎหมาย (ส 071) มาร้อยละ 20 ได้จำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 12 โรงเรียน และเลือกตัวอย่างประชากรนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโดยวิธีสุ่มแบบง่าย จากตัวอย่างประชากรโรงเรียนที่สุ่มได้ครั้งแรก โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน ๆ ละ 40 คน ได้จำนวนนักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 480 คน ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ซึ่งใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวน 480 ฉบับ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบวัด และแบบสอบถาม จำนวน 2 ชุด ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองทั้ง 2 ชุด คือ

2.1 แบบวัดทัศนคติต่อวิชากฎหมาย ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวกับวิชากฎหมาย ในเรื่องการเห็นความสำคัญของวิชากฎหมาย การนิยมชมชอบกฎหมาย ความสนใจต่อวิชากฎหมายและการแสดงออกหรือการมีส่วนร่วมในกิจกรรมวิชากฎหมาย เป็นข้อความเชิงนิมิต และเชิงนิเสธ จำนวน 40 ข้อ ลักษณะการตอบเป็นแบบมาตราส่วน ประเมินค่า 4 ระดับ ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ต่อข้อความนั้น ๆ แบบวัดฉบับนี้ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน โดยใช้เกณฑ์ 4 จาก 5 ท่าน และหาค่าความเที่ยงโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่าความเที่ยง 0.855

2.2 แบบสอบถามผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชากฎหมาย (ส 071) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละบทเรียน จากแบบเรียนวิชากฎหมาย (ส 071) โดยให้ครอบคลุมพฤติกรรมทั้ง 6 ด้าน คือ ความรู้-ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า ลักษณะของแบบวัด เป็นแบบเลือกตอบชนิด 5 ตัวเลือก แบบวัดฉบับนี้ ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน โดยใช้เกณฑ์ 4 ท่าน จาก 5 ท่าน และวิเคราะห์ค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก ได้ข้อสอบที่มีค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป จำนวน 50 ข้อ ซึ่งหาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตร KR-20 ได้ค่าความเที่ยง 0.752

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบวัดและแบบสอบถามไปทำการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างประชากร และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบวัดและแบบสอบถามไปใช้กับตัวอย่างประชากรแล้วนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์หาค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ระดับทัศนคติต่อวิชากฎหมาย โดยหาค่ามัธยิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทัศนคติต่อวิชากฎหมาย

4.2 วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนทัศนคติต่อวิชากฎหมาย และคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชากฎหมาย (ส 071) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

สรุปผลการวิจัย

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 7 ได้คะแนนทัศนคติต่อวิชา กฎหมาย โดยเฉลี่ยเท่ากับ 3.16 ซึ่งแสดงว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตการศึกษา 7 มีทัศนคติต่อวิชากฎหมายเชิงนิมาน (ทางบวก) เมื่อพิจารณาคะแนนทัศนคติต่อวิชา กฎหมาย เป็นรายชื่อโดยเฉลี่ยแล้วพบว่า นักเรียนมีทัศนคติทางบวกต่อวิชากฎหมาย เกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อความที่กล่าวว่ากฎหมายเป็นวิชาที่เข้าใจง่าย ซึ่งนักเรียนมีทัศนคติในทางลบ

2. ทัศนคติต่อวิชากฎหมาย มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชากฎหมาย (ส 071) ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.30 ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการศึกษาทัศนคติต่อวิชากฎหมายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เขตการศึกษา 7 พบว่า โดยเฉลี่ยแล้ว นักเรียนมีทัศนคติต่อวิชากฎหมายในทางบวก เมื่อพิจารณาทัศนคติต่อวิชากฎหมายเป็นรายชื่อแล้ว พบว่า นักเรียนส่วนมากมีทัศนคติต่อวิชากฎหมาย ในทางบวกเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อความที่กล่าวว่า กฎหมายเป็นวิชาที่เข้าใจง่าย ซึ่งนักเรียน มีทัศนคติในทางลบ โดยนักเรียนเห็นว่ากฎหมายเป็นวิชาที่เข้าใจยาก การที่นักเรียนมีทัศนคติต่อ วิชากฎหมายในทางบวกแสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความเห็นที่ดีต่อวิชากฎหมาย นักเรียนอาจเห็นว่า การศึกษาวิชากฎหมายเป็นสิ่งที่มีความประโยชน์ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียน ทั้งในปัจจุบันและอนาคตได้ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ แคทซ์ (Katz อ้างจาก ประสาท อิศรปริศา 2523: 183) ที่ว่า "การที่บุคคลจะเกิดทัศนคติและเปลี่ยนแปลงทัศนคติไปนั้น จะ ขึ้นอยู่กับประโยชน์ที่เขาจะได้รับจากการมีทัศนคติต่อสิ่งนั้น ดังนั้น การที่นักเรียนมีทัศนคติต่อวิชา กฎหมายในทางบวกอาจเป็นไปได้ว่า นักเรียนเห็นความสำคัญของวิชากฎหมาย ชอบ และ สนใจที่จะเรียนวิชากฎหมาย เห็นว่ากฎหมายเป็นวิชาที่มีประโยชน์ในการดำรงชีวิตประจำวัน ของนักเรียน ซึ่งเป็นการสนับสนุนต่อจุดมุ่งหมายสำคัญของการเรียนการสอนวิชากฎหมายใน ระดับมัธยมศึกษา ที่ต้องการให้นักเรียนนำความรู้พื้นฐานทางกฎหมายไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ในฐานะพลเมืองดี และเพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาโดยยึดถือให้นักเรียน มีทัศนคติที่ตีความคู่กับการมีความรู้ความเข้าใจ นอกจากนี้ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัย ของฉวีวรรณ จันทรัตน์ (2523: 141) ที่พบว่านักเรียนให้ความสนใจและเห็นความสำคัญของ วิชากฎหมาย การที่ผลงานวิจัยทั้งสองเรื่องสอดคล้องกัน อาจเป็นไปได้ว่า ผลการวิจัยที่ได้ เป็นความคิดเห็นของตัวอย่างประชากรที่เป็นนักเรียนที่เรียนวิชากฎหมายโดยตรง ซึ่งนักเรียน มีความเห็นว่าการมีความรู้ทางกฎหมายเป็นสิ่งที่มิได้มีประโยชน์ แต่ผลงานวิจัยของ ไชยันต์ แคนยุกต์ (2529: 84) ซึ่งศึกษาความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาที่สอนวิชากฎหมาย ปรากฏว่า ครูสังคม ศึกษาเห็นว่าทัศนคติของนักเรียนต่อวิชากฎหมาย และต่อผู้มีหน้าที่รักษากฎหมายไม่ดีพอ ซึ่ง แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาและนักเรียน เกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อวิชากฎหมาย ไม่ตรงกัน

อย่างไรก็ตามจากผลงานวิจัยบางประเด็นที่พบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีทัศนคติต่อวิชากฎหมายในทางลบในข้อความที่กล่าวว่า กฎหมายเป็นวิชาที่เข้าใจง่าย ซึ่ง นักเรียนส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย โดยส่วนใหญ่นักเรียนเห็นว่ากฎหมายเป็นวิชาที่เข้าใจยาก จะเห็น ได้ว่า โดยทั่วไปแล้วคนทั่วไปเห็นว่ากฎหมายเป็นวิชาที่ยาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การเรียนการสอนวิชากฎหมายต้องใช้เหตุผล มีการตีความ และมีศัพท์เฉพาะทางกฎหมาย ฉะนั้นการเรียนวิชากฎหมาย นักเรียนต้องคิด วิเคราะห์ และตีความไปด้วย จึงเป็นการยาก ต่อนักเรียนที่จะทำความเข้าใจ ซึ่งครูผู้สอนวิชากฎหมายต้องมีความสามารถในการอธิบายข้อ กฎหมาย ตีความเกี่ยวกับถ้อยคำทางด้านกฎหมายให้นักเรียนเข้าใจได้ นอกจากนั้นครูผู้สอน ต้องมีความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาวิชากฎหมายอย่างแท้จริงที่จะนำไปถ่ายทอดให้กับ นักเรียนเพื่อให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาวิชากฎหมาย แต่เนื่องจากครูผู้สอนวิชากฎหมาย ส่วนใหญ่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาของวิชากฎหมายอย่างลึกซึ้ง เพราะมิได้ผ่านการศึกษ อบรมทางด้านกฎหมายมา ซึ่งจากผลงานวิจัยของ ไชยันต์ แคนยุกต์ (2529: 89) ที่พบว่า ครูสังคมศึกษาผู้สอนวิชากฎหมายส่วนใหญ่เรียนจบทางด้านการศึกษา และไม่เคย ได้รับการศึกษาอบรมทางกฎหมาย จึงมีความต้องการเข้ารับการศึกษอบรมทางด้านกฎหมาย เพื่อนำความรู้มาใช้ในการเรียนการสอนวิชากฎหมาย โดยมีครูผู้สอนวิชากฎหมายที่ไม่ได้ผ่านการ ศึกษาอบรมทางด้านกฎหมายถึงร้อยละ 54.60 จึงทำให้ไม่สามารถอธิบายเนื้อหาวิชากฎหมายให้ นักเรียนเข้าใจได้ จึงทำให้นักเรียนเกิดความสับสน เบื่อหน่ายในวิชากฎหมาย และเห็นว่า

กฎหมายเป็นวิชาที่ยากต่อการทำความเข้าใจ ซึ่งปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอนวิชากฎหมายนั้น ดวงดาว โพรซีกขียธรรม (2528: 6) ได้กล่าวว่าปัญหาที่สำคัญที่สุดในการเรียนการสอนวิชากฎหมายใน โรงเรียนมัธยมศึกษา คือ การขาดแคลนบุคลากรที่มีคุณวุฒิในด้านกฎหมายโดยตรง เพราะกฎหมาย เป็นวิชาที่ต้องใช้ความรู้ ความชำนาญเป็นพิเศษ นอกจากการมีผู้สอนที่มีความรู้ทางกฎหมาย สามารถอธิบายข้อกฎหมายและตีความเกี่ยวกับถ้อยคำทางด้านกฎหมายแล้ว ผู้สอนวิชากฎหมาย จะต้องมีความรู้ทางด้านวิชาครูในการที่จะถ่ายทอดให้ผู้เรียนเข้าใจ ดังที่ นอร์แมน กรอสส์ (Norman Gross 1977: 3-6) กล่าวว่า การสอนวิชากฎหมายที่มีประสิทธิภาพ ต้องมีครูที่ได้รับการฝึกฝนอย่างดี ทางด้านกฎหมายและจากผลงานวิจัยของ ฉวีวรรณ จันทร์ตรี (2528: 152) พบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์โรงเรียนรัฐบาล กับอาจารย์โรงเรียนราษฎร์และ นักเรียน เห็นว่าอาจารย์ผู้สอนวิชากฎหมายควรมีคุณสมบัติในการอธิบายและตีความในข้อกฎหมาย มากที่สุด ควรผ่านการศึกษาด้านกฎหมายและอาจารย์ควรจะต้องเข้าอบรมให้รู้ถึง เทคนิควิธีสอน กฎหมายด้วย

นอกจากครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ทางด้านกฎหมายสามารถอธิบายและตีความในข้อ กฎหมายแล้ว ประสิทธิภาพในการสอนวิชากฎหมายก็เป็นเรื่องสำคัญ ครูที่ขาดประสิทธิภาพใน การสอนย่อมทำให้การสอนไม่น่าสนใจ โดยเฉพาะวิชากฎหมายต้องใช้เทคนิควิธีสอนที่เหมาะสม จึงจะช่วยให้ได้ผลการ เรียนตามวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ครูจะต้องศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติมให้มีความรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพราะกฎหมายย่อมมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขอยู่ตลอดเวลา การเรียนการสอนวิชากฎหมายจึงจำเป็นต้องมีครูที่สนใจศึกษาค้นคว้าให้มีความรู้ เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงด้านกฎหมายให้ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอด้วย และครูผู้สอนจะต้องนำ เหตุการณ์ปัจจุบันมาประยุกต์กับการสอนวิชากฎหมายเพื่อให้นักเรียน เข้าใจยิ่งขึ้น เพราะกฎหมาย ต่าง ๆ นั้น บัญญัติขึ้นเพื่อแก้ปัญหาในการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม ซึ่งมีภาษิตกฎหมายกล่าวไว้ว่า "ที่ใดมีสังคมที่นั่นต้องมีกฎหมาย" โดยการนำเอากฎเกณฑ์ที่ตน เคยปฏิบัติในสังคมมาบัญญัติเป็น กฎหมาย ฉะนั้นการที่จะศึกษากฎหมายให้เกิดความเข้าใจและมองเห็นว่ากฎหมายเป็นวิชาที่ เข้าใจง่ายนั้น ผู้สอนต้องเปรียบเทียบกับการดำเนินชีวิตของคนในสังคมควบคู่ไปกับการเรียน การสอน จะทำให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจในวิชากฎหมาย ซึ่ง มารา เบรเวอแมน (Mara Braverman 1977: 32-34) ได้เน้นถึงความจำเป็นในการให้การศึกษาเกี่ยวกับ

กฎหมายแก่ประชาชนในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้เพื่อมุ่งให้ประชาชนมีความรู้
 มีการศึกษา ระบบการปกครองนี้ไว้การให้การศึกษาเช่นนี้จำเป็นต้องมีการวางแผนอย่างรัดกุม
 เสนอบทเรียนให้สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียนและความจำเป็นของสังคม

นอกจากนี้ การที่นักเรียนเห็นว่ากฎหมายเป็นวิชาที่เข้าใจยาก ที่เป็นเช่นนี้อาจจะมาจากความแตกต่างในตัวนักเรียน ซึ่งมีความถนัด มีความรู้ความสามารถและทักษะต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน จึงทำให้มองเห็นว่ากฎหมายเป็นวิชาที่เข้าใจยาก เพราะตัวนักเรียนไม่ถนัดที่จะศึกษาหาความรู้ในด้านนี้ จากผลการวิจัยของไซยงค์ แคนยุกต์ (2529: 90-91) ที่พบว่า ครูสังคมศึกษาเห็นว่านักเรียนขาดความรู้พื้นฐานทางกฎหมาย ขาดทักษะในการคิด สรุป หรือตีความทางด้านกฎหมายด้วยตนเอง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การเรียนวิชากฎหมายให้ได้ผลนั้น ผู้เรียนไม่ได้ใช้ความจำด้วยทฤษฎีเพียงอย่างเดียว ต้องใช้การคิด วิเคราะห์ ตีความให้เข้าใจความมุ่งหมาย หรือเจตนารมณ์ของกฎหมายด้วยว่ากฎหมายบทบัญญัตินั้น ๆ มีจุดมุ่งหมายให้กระทำหรือควรงเว้น ไม่กระทำอย่างไรจึงจะเป็นความผิดตามบทบัญญัติของกฎหมายนั้น และพิชัยศักดิ์ หรยางกูร (2519: 124-128) กล่าวว่า การสอนกฎหมายในสถาบันต่าง ๆ ส่วนใหญ่มุ่งเน้นที่จะให้ท่องจำบทบัญญัตินี้มากกว่าที่จะให้ผู้เรียนมีความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ สร้างสรรค์หาข้อดีข้อเสียของกฎหมายต่าง ๆ การไม่เชื่อมโยงสภาวะการณ์ต่าง ๆ ในสังคม คือ แนวทางการบรรยายกฎหมายที่เป็นอยู่ ดังนั้น อาจเป็นไปได้ว่านักเรียนยังไม่มีทักษะในด้านนี้เพียงพอ จึงทำให้มองเห็นว่ากฎหมายเป็นวิชาที่ยากต่อการทำความเข้าใจ ซึ่งครูผู้สอนวิชากฎหมายต้องใช้วิธีสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการอภิปราย แสดงความคิดเห็น คิดวิเคราะห์ จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้แสดงออกซึ่งความสามารถและความคิดสร้างสรรค์ในขณะเดียวกันก็ส่งเสริมความสามัคคีในสังคมด้วย เช่นการอภิปราย ได้ว่าที่ การเชิญวิทยากรมาบรรยาย การศึกษานอกสถานที่ การทำงานเป็นกลุ่ม และการจัดนิทรรศการต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งจากผลงานวิจัยของแพทริเซีย เอลลิส เบเกอร์ (Patricia Ellis Baker 1975: 3343-A) พบว่า ความรู้ของนักเรียนในด้านกฎหมายได้รับการส่งเสริมมากขึ้น โดยการที่นักเรียนได้เรียนวิชากฎหมายเป็นวิชาเลือกที่เน้นการใช้แหล่งชุมชน

2. เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อวิชากฎหมายและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชากฎหมายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ปรากฏว่า ทัศนคติต่อวิชากฎหมายของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชากฎหมายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า ทัศนคติต่อวิชากฎหมายเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชากฎหมายของนักเรียน ซึ่งตรงกับผลการศึกษาของเบนจามิน เอส บลูม (Benjamin S. Bloom 1976: 167-176) ที่พบว่า คุณลักษณะด้านจิตพิสัย ซึ่งได้แก่ ความสนใจ ทัศนคติต่อเนื้อหาวิชา มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และจากการศึกษาของ แดนิล ซีนิล นีโอล จิล และเวอร์เนอร์ ทิสเมอร์ (Daniel C. Neale, Neol Gill and Werner Tismer 1970: 232-237) ที่พบว่า ทัศนคติต่อวิชาที่เรียน มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจากนี้ยังมีผลการวิจัยหลายเรื่องที่พบว่า ตัวแปรทั้งสอง คือ ทัศนคติต่อวิชาที่เรียนกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวก อาทิเช่น อัลเบิร์ต เพอร์รี่ พรูเอทท์ (Albert Perry Pruett 1978: 7064-A) พบว่า นักเรียนที่มีทัศนคติที่ดีต่อวิชากฎหมายมากที่สุด จะมีความรู้ทางกฎหมายมากที่สุดด้วย สอดคล้องกับวิชาอื่น ๆ ที่พบว่า ทัศนคติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กัน เช่น เอกฉัตร พัลลราช (2528: 46) พบว่า ทัศนคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษ และราตรี อิวส์วีสต์ (2529: 48) พบว่า คะแนนเจตคติต่อวิทยาศาสตร์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ และงานวิจัยของสุภาภย์ สุวรรณเวลา (2529: 32) พบว่า คะแนนที่ได้จากแบบวัดเจตคติต่อกิจกรรมปฏิบัติการศึกษาวิทยาศาสตร์ และคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์มีความสัมพันธ์กัน

ดังนั้นการที่ทัศนคติต่อวิชากฎหมายและผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชากฎหมายของนักเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวกนั้น อาจอธิบายได้ว่า การที่นักเรียนมีทัศนคติทางบวกต่อวิชากฎหมาย ย่อมหมายถึงนักเรียนมีความชอบ มีความพอใจ และมีแนวโน้มที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมหรือมีความสนใจในกิจกรรมวิชากฎหมาย ทั้งนี้เพราะในการเรียนการสอนถ้านักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน ก็จะเป็นรากฐานที่สำคัญที่จะทำให้นักเรียนเกิดความตั้งใจเรียน อยากรู้อยากเห็นในวิชาที่ครูสอน และเอาใจใส่ นึกถึงการเรียนอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังทำให้นักเรียนเกิดความพอใจ รู้สึกว่าการเรียนเป็นของสนุก และเมื่อนักเรียนเกิดความ

พอใจในสิ่งที่เรียนก็ย่อมจะพยายามค้นคว้าหาความรู้ เตรียมพร้อมที่จะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้ผ่านไปด้วยดี ดังที่ สำ เร็จ บุญเรืองรัตน์ (2524: 7) กล่าวว่า ในการจัดการเรียนการสอน วิชาต่าง ๆ นั้น นอกจากจะมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในวิชาที่เรียนแล้ว ก็ยังต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน เพราะทัศนคติมีความสำคัญเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้เรียนตั้งใจเรียน สนใจเรียน หมกมุ่นในการเรียนแสวงหาความรู้ได้อย่างดี ถ้าผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อครูผู้สอนต่อกิจกรรมการเรียนการสอน ต่อวิชาที่เรียนก็จะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นด้วย ดังนั้นถ้า นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชากฎหมาย ย่อมทำให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนที่ได้เรียนไปมากยิ่งขึ้น ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชากฎหมายของนักเรียนก็จะดีขึ้นตามไปด้วย ในทำนองเดียวกันถ้า นักเรียนมีทัศนคติทางลบต่อวิชากฎหมาย นักเรียนย่อมมีความรู้ความเข้าใจ ในบทเรียนที่เรียนไปน้อย ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชากฎหมายของนักเรียนจึงต่ำไปด้วย ดังนั้นทางโรงเรียนหรือครูผู้สอน ควรได้ตระหนักถึงการส่งเสริมและพัฒนาทัศนคติต่อวิชากฎหมายของนักเรียนให้สูงยิ่งขึ้น เพื่อให้การเรียนการสอนวิชากฎหมายบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับกระทรวงศึกษาธิการ

1. ควรจัดให้มีการอบรมครูผู้สอนวิชากฎหมาย เน้นด้านความรู้ สาระ การคิดจรรยาบรรณกฎหมายตลอดจนวิธีสอนกฎหมาย เพื่อจะได้นำมาถ่ายทอดให้นักเรียนมีความเข้าใจดียิ่งขึ้น
2. ควรปรับปรุงหนังสือเรียนวิชากฎหมายโดยใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายมีอรรถาธิบายรายละเอียดของเนื้อหาวิชา และยึดหลักการพัฒนามโนทัศน์ที่สำคัญทางกฎหมาย

ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอนวิชากฎหมาย

1. ควรเข้ารับการศึกษอบรมความรู้และวิธีสอนทางด้านกฎหมายที่สถาบันหรือหน่วยงานต่าง ๆ จัดขึ้นเพื่อจะได้เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชากฎหมายและสามารถนำไปถ่ายทอดให้นักเรียนเกิดความเข้าใจได้อย่างถูกต้อง
2. ใช้วิธีสอนตลอดจนสื่อการสอนหลาย ๆ รูปแบบโดยเน้นให้นักเรียนรู้จักใช้ทักษะความคิดวิเคราะห์และการหาเหตุผล เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจและนำความรู้ทางกฎหมายไปใช้ได้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษารูปแบบการสอนวิชากฎหมายที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. ศึกษาโมทัศน์ทางกฎหมายของครูสังคมศึกษาโดยศึกษาร่วมกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น ประสบการณ์ในการสอน การได้รับการศึกษาอบรมทางด้านกฎหมาย เป็นต้น